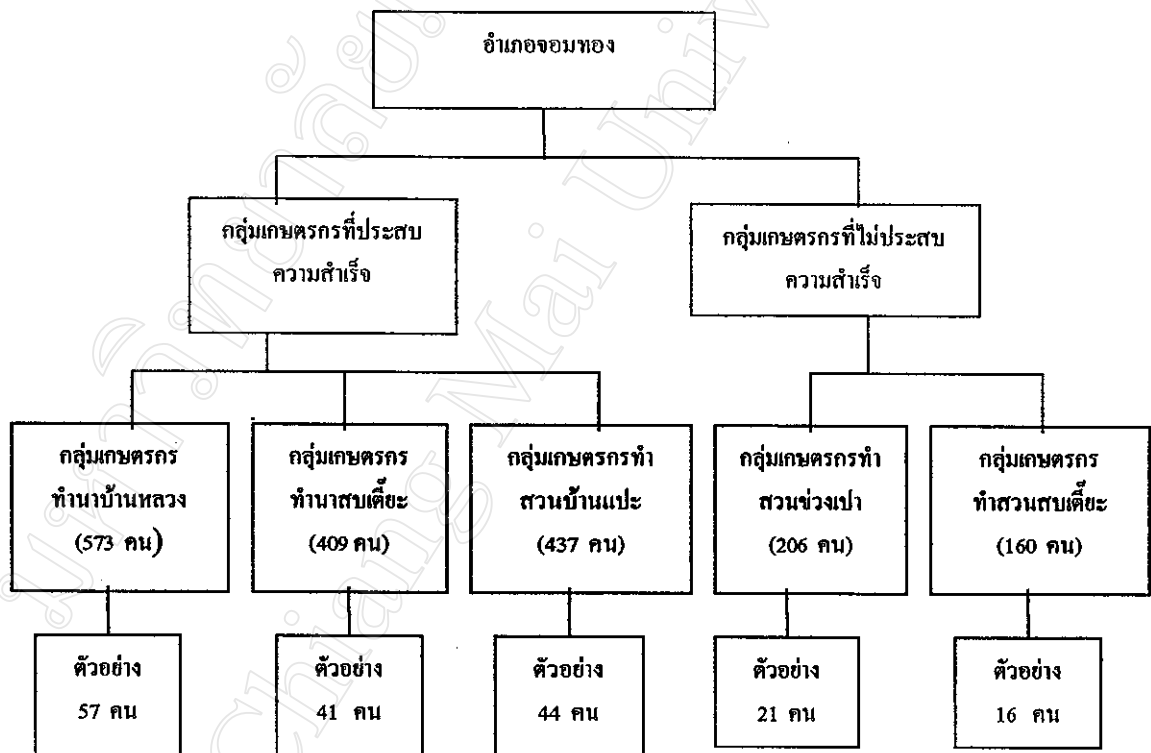

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างในการวิจัยคือศึกษาจากสมาชิกทั้ง 5 กลุ่ม จำนวน 1,785 ราย โดยจะมี การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากทะเบียนรายชื่อของเกษตรกร กลุ่มละ 10 เปอร์เซนต์ จำนวน 5 กลุ่ม ประมาณ 179 คน ดังแผนภูมิข้างล่าง

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการคำนวณและดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ศึกษาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ตามวิธีการคำนวณของ ตามที่ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2531:51) ได้อ้างอิงไว้ โดยใช้ค่าระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 และใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลื่อนที่ยอมให้เกิด (0.05)

เมื่อ $N = 1,785$

$e = .05$

$$n = \frac{1,785}{1 + 1,785 (0.5)^2}$$

$$n = \frac{1,785}{4.065}$$

คิดเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น = 179 คน

2. เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกไม่เท่ากัน จึงได้ศึกษาคำนวณขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มเกษตรกร โดยใช้สูตรของ Nagtalon ใน Chua (1984) ตามที่ นำชัย ทุนผล (2531 : 54) กล่าวถึงคือ

$$n_i = n \frac{N_i}{N}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_i = จำนวนสมาชิกทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม

n_i = จำนวนสมาชิกของกลุ่มที่ได้จากการสุ่ม

3. สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างในทุกชั้นตอน ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic random sampling) ใน นำชัย พุนผล (2531 :47) ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 เรียงชื่อสมาชิกตามตัวอักษรในกลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม

3.2 คัดเลือกตัวอย่าง (sampling interval) เพื่อหาหน่วยเริ่มต้น (random start) โดยใช้สูตร

$$\frac{N}{N_1} = \frac{1,785}{179} = \frac{9.98}{1} = 9$$

หรือจุดเริ่มต้นอยู่ระหว่าง 1 ถึง 9

3.3 ทำฉลาก 9 ใบ เขียนเลข 1,2,3 ถึง 9 จับฉลากสุ่มได้หมายเลขใดเลขนั้นจะเป็นจุดเริ่มต้นของการสุ่มตัวอย่าง เลขถัดไปจะต้องบวกด้วย 9 เสมอ จนกว่าจะหมดตัวอย่างที่ทำการศึกษาชั้น หน่วยเริ่มต้น (random start) คือเลขที่ 2 คนที่ 2 คือ $2+9=11$ เป็นต้น

4. จากการวิเคราะห์การจัดชั้นกลุ่มเกษตรกร ของสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ โดยพิจารณาความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง งบประมาณบัญชี การพัฒนาการเกษตร การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นเกณฑ์ตัดสินการประเมินคุณภาพ และสถานภาพของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมดจำนวน 5 กลุ่ม สามารถจำแนกกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 2 ระดับคือ กลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ และกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจทั้งหมดจำนวน 329 คน ตัวอย่างที่สุ่มได้จำนวน 142 คน และเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจทั้งหมดจำนวน 366 คน ตัวอย่างที่สุ่มได้จำนวน 37 คน รวมทั้งสิ้นมีตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 179 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จและกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งถูกเลือกให้เป็นตัวอย่าง จำนวน 179 ตัวอย่าง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงานในครัวเรือน สภาพการถือครองที่ดิน การประกอบอาชีพหลัก การประกอบอาชีพรอง รายได้ในปีที่ผ่านมารายจ่ายในรอบปีที่ผ่านมาราย

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย ความพึงพอใจในด้านการรับฝากเงินหรือการออมทรัพย์ ด้านการให้เงินกู้ ด้านการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกกลุ่มเกษตรกรไปจำหน่าย ด้านการจัดหาสิ่งของที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรต้องการมาจำหน่าย ด้านการส่งเสริมและเผยแพร่วิทยากรเกษตร ด้านการให้บริการสวัสดิการแก่สมาชิกและด้านการส่งเสริมสวัสดิการ ในหมู่สมาชิกและครอบครัว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 4 ระดับ คือพึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และไม่พึงพอใจ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ประกอบด้วยปัญหาที่เกิดจากสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ปัญหาที่เกิดจากวัสดุสิ่งของและครุภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกร ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานหรือกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร โดยแบ่งระดับของปัญหาออกเป็น 3 ระดับ คือ เป็นปัญหามาก เป็นปัญหาปานกลางและเป็นปัญหาน้อย

การวัดตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ต้องการจัดค่าออกมาเป็นคะแนนและความถี่ ดังนี้

1. ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร การวัดจะให้คะแนนดังนี้ คือ

พึงพอใจมาก	ให้คะแนน 4
พึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนน 3
พึงพอใจน้อย	ให้คะแนน 2
ไม่พึงพอใจ	ให้คะแนน 1

แต่ละข้อความนำมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weighted mean score) โดยใช้สูตร

$$WMS = \frac{4F_4 + 3F_3 + 2F_2 + 1F_1}{TNR}$$

TNR

โดยกำหนดให้

WMS = ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

F_4 = จำนวนผู้ตอบพึงพอใจมาก

F_3 = จำนวนผู้ตอบพึงพอใจปานกลาง

F_2 = จำนวนผู้ตอบพึงพอใจน้อย

F_1 = จำนวนผู้ตอบไม่พึงพอใจ

จากค่าคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักนำมาแปลความ โดยเทียบกับช่วงคะแนนดังนี้ คือ

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.75 แปลความไม่พึงพอใจ

ช่วงคะแนน 1.76 – 2.50 แปลความพึงพอใจน้อย

ช่วงคะแนน 2.51 – 3.25 แปลความพึงพอใจปานกลาง

ช่วงคะแนน 3.26 – 4.00 แปลความพึงพอใจมาก

2. ปัญหาของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรต่อการดำเนินงานของกลุ่ม การวัดจะให้คะแนนดังนี้ คือ

มีปัญหามาก ให้คะแนน 3

มีปัญหาปานกลาง ให้คะแนน 2

ปัญหาน้อย ให้คะแนน 1

ในแต่ละข้อความนำมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเช่นเดียวกับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ส่วนการแปลความจะให้ช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.66 แปลความมีปัญหาน้อย

ช่วงคะแนน 1.67 – 2.33 แปลความมีปัญหาปานกลาง

ช่วงคะแนน 2.34 – 3.00 แปลความมีปัญหามาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ใช้สถิติ 2 ประเภท คือ

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายคุณสมบัติของตัวอย่างตามข้อมูลที่เก็บมาได้ ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เป็นต้น

2. สถิติวิเคราะห์ (Inferential Statistics) เป็นวิธีการทางสถิติที่นำมาใช้ในการพิสูจน์หรือทดสอบสมมติฐาน ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าทดสอบที (t – test) เพื่อหาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University